

# Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 21. Zettortdeenä 25tä Mei 1839.

## J a u n a s s i n n a s.

No leelas Eseres. Tai 4tä Mei 1839. Wezza Jurga deenä pirmäis pawassara lectus muhs eepreezinaja. Semme, tahdu garru seemu duffejusi, sahke no jauna salloht. Tai peeminnam: ka preeksh schihs deenas wehl ne effam arflu semne likkuschi, ka züteem gaddeem, kad jaw firmus un ausas bijam apsehjuschi un meeschu-semmi usarrusch; lohpus arti, sneega un falla deht ne warrejam gannös dsiht, kausfchu gan ar ilgoshanu un leelu rubpeshanu pehz ehdama us to gannibas laizinu gaidijam. Jo ir teem kam labß krahjums ehdama bija, peetrubke un juntajus wajjadseja lohpeem doht, kas pee tahda wahja un zeeta ehdeena tappe besfpehzigi un zillajami.

14tä Aprila deenä sahke uhdens strautös un uppës tezzeht un lihds 16to April tas paschä leelumä bija zehlees. Ruhfu sudmallu uppe, eeksch kurras Lihk-uppe un Brus-uppe eetekf, siipri uspluhde, ka uhdens pahri dihka mallu zehlehs, leelzeltu, kas garr dihka-mallu gahje, puschu rahwe un par zetta grahwi kas us Leischeem eet, teescham us Wadaksli, kas tikkai kahdus 300 sohtus no dihka, dewehs. Un kad Wadaksie dauds semmaki ne ka tas dihkis, tad uhdens ar warru us leiju gahsahs, to finiltainu weeglu semmi, plattumä ka dsilkumä isgrause un ar weenu spehzigaks tappe, ka ne spehjam to ap-turreht.

Tai weetä, fur uhdens sahje graustees, bija kahdas 30 affis amini sakrautas, ar kurreem eefahkumä raudsijam to uhdeni aistwehrt, bet tas ar tahdu warru us leiju fritte, ka irr aminiäus rahwe lihds; appaksh tahs safalluschas semmes kabrtas us abbam puffedim plattaki grausdams, ka laudim no mallahm arweenu tahlaki bij jaatkahpjahs, un uhdenim woi tikke woi ne tikke

walka jalauj. Amini kas tur flahdu bij iskrauti ar trohksni eekschä gahsehß un ar rihbeshanu no uhdens, par to jaunu uppi us Wadaksli tappe aisrauti. Brihnumß bija to redsoht, ka tik ahtri no pulksten 10 preeksh puffsdeenas lihds pulksten 2 pehz puffsdeenas tahda uppe istaisjahs, kas 10—12 affis plattu semmes gabbalu isgrause, kas weetahm wairak ka 2½ affis dsikka bij, no krafa mallahm augschä lihds widdum rehkinajoht.

Schë warreet dohmaht, kahds pulks semmes, finiltis un amini us Wadaksli tappe dsihts, ka to tik ne aisdambeja. Ranka, fur labbu teefu seena dabujam, taggad ka juhmalla isffattahs, ar baltahm finiltim un ohlahm pahri pehdu beesumä apnesta. Amini, jaunus uppes gallä us lauku apstahjuschees, fur uhdens plattaku ruhmi atraddis, tik siipri wairs ne rahwe. Garr sudmallahm, par wezzu uppes-weetu, uhdens taggad ne eet, bet par jaunu ween, un kamehr pah jaunu uppi taps dambis un slushchas ar labbu tiltu ustaissti, tamehr sudmallahm jastahw brihwë.

M. B.

## Behdas nahk us behdahm.

Tai 25tä Merz f. g. zehlahs prett waffaru tai dsintai muischai W. S. no ehrberga, kurrä muischu deenderi un kahdi nohmeneeki dsihwoja, ugguns grehks. Kad laudis ahtri flahd ne bija un mas wehisch pazehlehs, tad ugguns drihs wisfu ehrbergi pahraehme un kad tee mas flahdbudami lautini wairs dsehst ne warreja, tad kafis zif warredams faru mansibu glahbe un ne buht ne apffattijahs, woi wisfi tur eekschä dsihwodami zilweki bij ahra. Kad nu junts jaw bij us krischanu, tad sahke weens nohmeneeks pehz farwas gaspaschas mekleht, kas ne bij ahra re-



bsama. Schi nabbadsite bija waijadsibas deht appaksch ta ehrberga buhdama pagrabbâ no-gahjuse, un eefahumâ ne buht nomannijuse ka ehrbergis ugguns leefinâs stahw, pehzgallâ leelu trohkfni un brehkschanu laulâ dsirdebama schi pufsgihbuse par treppehm augschâ steidsahs, un pa tam jumts preeksch durwim aisriht. Nu nekur zittur glahbschanu ne redsejusi kâ ween zaur durwim; kas ar juntu deggosehem salmeem bij pilditas, zaur durwim isstreen zauri. Zittas meefas gan labbi no ugguns bij fargajusi, tikween ghimis pliks buhdams stipri ktuë eewainohts. Tubdat us zeenigu dsimtskunga pawehleschanu, kas arr pee ugguns grehka bija klaht, us muifschu nowesta, tai ar derrigahm sahlehm to wainu apmasgaja. Pehz kahdahm nedde-lahm, kad jaw no tahs slimmibas zaur prah-tigu ahrsta sahtu bruhkschanu jo labbaka tappe, tad woi gan leela firdebsta deht pehz sawas mantibas, jeb no zittahm behdahm pahrnehta, bes pilna prahta palikkusi, ta sawu sihdamu behr-ninu atstahje un daudsreis par meschu skraidaja. Gan appaksch apwakteschanas to turreja, bet weenu reisi no nejauschi ahrâ isprukkusi, to meschâ pelkite, kurrâ nekahds uhdens ne bij, bet tikkai dubli, us azzim eekrittuschu un nedsihwu at-radde. Schini paschâ laikâ nomirre arridsan wezzuma deht winnas wihra mahte, un abbus tai 16tâ Mei mehnesi glabbaja. Kad nu us kappeem dauds laudis bija sanahkusi, tad kah-da seewina ar pee kruhts buhdamu behrninu krihtamâ kaitë nokritte; to Wahzu gaspaschu redsejusi gauschi pahrbijahs un tuhdahtin tah-du frampi dabbuja, ka gan drihs par gallam palikke nohts, bet ar tuhlin klaht buhdamu apteekera paligu pehz ihfa laika jaw tik spirgta rahdijahs, ka warreja atkal us mahjahm braukt. Sfrundë tai 17tâ Mei 1839.

R. C. C.

D a d s c h i.

Gattarts redseja aitas ehdam stary dadschu fruhmeem, un tee dadshi dauds pee willas palikke peekhruschees. Winsch sawâ prahâ tâ

bohmas: tâ reisahm noteek, kad nesaberrigi zilweki ar deewabihjigeem kuhvâ miht. Wiini pee scheem peekeddinajahs, sim wissu mahneht, un lai arri rahmi prahiti rauga, tahdu reetawu sew nofrattiht, tad tahds arweenu scheem pee willas peekerrahs. Tapchz arri Salamans sakka: (Sakk. wahr. 29 n. 9 p.) Kad weens gudrs ar getki teefajahs, jebschu tas apskaisstahs jeb smeijahs, tatschu winsch ne buhs ar meeru.

Kungs! isglahb mannu dwehfeli no to melkuku luhpahm, un wiltneeku mehleh. (Dahw. dj. 120 n. 2 p.)

F. R.

D e b b e f s = d o h m a s.

Melb. Uk kaut man tuhstohsch mehles buhtu. (Erf Choralbuch No. 51.)

Es esmu zekka = wihrs us semmi  
Un mant'neeks debbes walstibas.  
Tur labbi buhs, man Deews usnemmi  
Pee sewim no schis dsihwibas.  
Paleezi man par waddonu,  
Kungs Jesu! us scho zellinu.

Scheit ne kur ihstu meeru sinnu;  
Tas tehwa nams man to tur dohs.  
Scheit grehkojs esmu, to apsinnu,  
Par teem es gauschi nopushchohs: —  
Uk schehligs mihlais Pestitajs,  
No grehkeem manni wakkâ raif'!

Scheit behdâs brihscham nakt' un deenu  
Tahs affaras kâ schelku kais,  
Tur augscham preeka = kuhlus seenu  
Kur saule spihd pehz wehtras gais'.  
Deews, patz, kâ winsch to sohlijis,  
Tahs affaras tur noslauzihz.

Scheit es eeksch tukfnesi wehl maldohs,  
Tur augschâ manna Kanaän \*);  
Kur man bes galla preekos saldôs  
Buhs pastahwiga dsihwoschan'.  
Tu ween, tu ween mans Pestitajs!  
Us turrenes mans wadditajs.

\*) Ta apsohlita semme. 1. Mos. 17. 8.



Alf schello manni kad schè gaudu  
 Un usnemmi' manni grehzi'neeku!  
 Dohd meeru firbi kad es raudu,  
 Kad sauзу ar to muittneeku:  
 Deews effi schehligs grehzi'neekam,  
 Leez aiseet zaur tew taifnotam!

Drihs aiseet laikè, ar katru beenu  
 Es steidsohs nahwei klastafi;  
 Lai katru stundu dahrgi zecnu  
 Buht gattawè azzu mirkliti. —  
 Kad nahwe nahks, to ne sinnu;  
 Lai gaidu katru brihtinu.

M. B.

D s e e f m a  
 par lohti spehzigu elewantu un  
 masu pelliti.

I.

No tahlas Indijas, par dahrgu naudu,  
 Bij nopirkts elewants,  
 Tauls nobarrohts, ar Turku kweeschu graudu,  
 Ne tahds kà kummelsch mans.

2.

Ceksch farwas tschetru pehdu plattas galwas  
 Ko resuais rumpis' nefs,  
 Bij eekschà — usminni — negg weeglas spalwas?  
 Ne — birkaws smadsenes!

3.

Un kahjas — brihnumi, kà balku galli,  
 Tomehr us dantscheem geld,  
 Pehz musika, kad duhdelneeks puhsch statti,  
 Proht kasajissi zelt.

4.

Un kas ween dsirbejis no winna ffohlas,  
 To redseht kahroja,  
 Jaw laudis pausch, ka winnu atwest fohlas  
 Us Jahneem Jelgawà.

5.

Un namneeki un semneeki un fungi,  
 Tapat ir schihdini,  
 Kam zeypeschi un kam ir pellas fungi  
 Steids stattiht meisteri.

6.

Un winna flawa pauschahs wiffas mallas  
 Ne ween pee zilwekeem;  
 Bet brihnumis gan, pat tumshas semmes allas  
 Pee petku dsimmumeem.

7.

Un pellite, kas nemahzita springe  
 Ween dabbas danziti,  
 Ne buht ne sinn kas muskiss kas singe,  
 Gribb stattiht meisteri.

8.

Steids, tekt zil spehi, diwdesmit juhdses kahjahm  
 Un pahrpeld Leeluppi,  
 Un steidsahs drihs us elewanta mahjahm,  
 Apstahjahs leeweni.

9.

Un semmigi labdeenas nodewusi,  
 Preekschnammà duktscham,  
 Teiz: „esmu dauds ko labbu dsirdejusi  
 „No juhfu mahjinahm.

10.

„Man kahrojahs pee gohda elewanta,  
 „Teiz lohti gudru to,  
 „Un audribu, kas pellehm retta manta,  
 „Ir mans prahts eemihlo.

11.

„Es luhgtu to lai manni painahzitu  
 „So kahjas ne zellu  
 „Es tà kà mahziti, ir daudsreis frihtu,  
 „Winsch dohs man padohmu;

12.

„Arr' labpraht danzotu tam dantschus preekschà  
 „Ko patti mahzijs;  
 „Kad duktscha lungs juhs laistu manni eekschà  
 „Winsch tapat ne launohs.“

13.

Un duksis tai: „pateesi wiffi flawe  
 „Scho dantschu meisteri;  
 „Bet mahjas naw, — ohtrreisi nahkt ne kawe,  
 „Winsch usklauf mihligi.“

14.

Un pellite ar Deewu fazzijusi,  
 Us mahjahm taiffajahs,  
 Un atkal Leeluppi pahrpeldejusi  
 Mugschsemme atgreeschahs. —



15.  
No allas lihdufi pehz kahda laika,  
Sew mekkest graudinu,  
Dšird ruhšchanu, bes sehrainiska twaika,  
Rà kahdu pehrkonu.

16.  
Un bums! — leels alminis pellei fahnis kritte  
Ko swehrs ar fnukkiti,  
Tai atreebdams bij sweedis, jo tam schitte  
Ra winnu fainojsi. —

17.  
Dwedesmit iuhdes sweede, tawu spehku!  
Pehz masu pelitti.  
Un prohti par to padarritu grehku:  
Bij wiannu mekles'fi.

18.  
Ak elewantè! kam pellei nemm par launu  
Kas pehz tew kahrojahs?  
Nega leeleem swehrem leekahs tas par launu  
Kad masi preedurras? —

L.....l.

**Teefas fluddinaščanas.**

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas  
naš pee teem Ugahles fainneekem: Zehzu Mik-  
kela Emin un Bwidaggu Undscha Luste, un pee ta  
basnikungu fainneeka Leibu Uldrika Danne buhtu,  
kas sawas mabjas nespehziabas dehl atdewuschi, un  
pahz kurru mantahm inventariumo-truhluma un par-  
radu dehl konkurse spreesta, teel usaizinati, wišwehlač  
libds imu Zuhli f. g. pee schihs teefas peeteiktes,  
jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausihš.

Ugahles pagasta teefa, 6tà Mei 1839. 2  
(L. S.) ††† Matihš Kunkaln, pagasta wezzakais.  
(Nr. 13.) Freyberg, pagasta teefas šrihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas  
no ta Kulschu muischas fainneeka Ušgull Andreija  
buhtu, tohp usaizinati, lihds 23schu Zuhni f. g. pee  
Kulschu muischas pagasta teefas peeteiktes. Kul-  
schu pagasta teefa, 13tà Mei 1839. 3

(Nr. 28.) ††† Gailit Anse, pagasta wezzakais.  
††† Dohbum Dite, peeschdetais.  
Eduard Meyer, pag. teefas šrihweris.

No Waldegahles-Schedes pagasta teefas tohp zaur  
scho wissi tee usaizinati, kam kahdas taisnas parradu  
prassischanas pee ta Waldegahles fainneeka Krewu

Wittuma, un pee teem Schedes fainneekem Wusse  
Zehlab, Lahze Frih, Drafes Janne, Paukschu Ber-  
tul, Bunku Andreij un Behranta Friha buhtu, pahz  
kurru mantahm nabhadšibas dehl konkurse spreesta, ar  
sawahm prassischanam diwu mehneschu starpà pee  
schihš teefas peeteiktes, jo wehlač neweens wairs ne  
taps klausihš. Waldegahles-Schedes pagasta teefa,  
6tà Mei 1839. 3

(L. S.) ††† Furre Pranz, pagasta wezzakais.  
W. Schneiders, pagasta teefas šrihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas  
naš pee ta lihdsšinniga Garroschumuischas fain-  
neeka Lammu Zabna Lasda buhtu, pahz kurru mantu  
inventariumo-truhluma dehl konkurse spreesta, tohp  
usaizinati, ar sawahm prassischanam lihds 3schu  
Zuhni f. g., kas par to beidsamu un išlehdšamu ter-  
minu noliktš, pee Garroschumuischas pagasta teefas  
peeteiktes un fagaibit ko teefa spreedihe. Garro-  
schumuischà, 3schà April 1839. 1

††† Johst Graudin, pagasta wezzakais.  
(Nr. 17.) Leonh. Aulerhuff, pag. teefas šrihweris.

No Leelas Eczawas pagasta teefas tohp fluddi-  
nahtš, lai wissi, kurreem kohdas parradu meklescha-  
nas pee tahš atstahš mantas ta nomjerušču  
Leelas Eczawas fainneeka Kjuull Zabna Prawe-  
neeka buhtu, wišwehlač ar sawahm mekleschanahm  
lihds 2tru Zuhni 1839 pee schihs pagasta teefas pee-  
teizabe. Leela Eczawà, 22tà April 1839. 1

(L. S.) Smuggu Zehlabs, pagasta wezzakais.  
(Nr. 83.) Ewertš, pagasta teefas šrihweris.

**Zittas fluddinaščanas.**

Tas pee Leelas Behrses peederrigš Starpes-frohgs,  
uš ta zelta, kas no Dohbeles pahz Zhesmuischu us  
Kuldigu wedd, pee ka arr lauki peederr, tiks no  
Zahneem 1839 us arrenti išdohtš. Klastakas sin-  
nas warr Leelà Behrses muischà dabuht. Tai imà  
Mei 1839. 3

Eš zaur scho sinnamu darru, ka es taggad Pastes-  
eelà, febleneeka Wied kunga namma ehrbergi dšib-  
woju, un lihdsu sawus augsti zeenitš pasištamus  
pirzejus, manni ir turplikkam ar sawahm apstelles-  
chanahm, tik labb grammatu-seeschanač, kà arr pukku  
taisščanač, apgohdabt.

C. C. Zeyffert, gramh. sehj. atraitne.

**W r i h w d r i k k e h t.**

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahtš von Weitler.  
No. 166.